

Leo Trotskij

Enhetsfront för försvar

Ett brev till en socialdemokratisk arbetare

Denna pamflett vänder sig till socialdemokratiska arbetare, trots att författaren tillhör ett annat parti. Meningsskiljaktigheterna mellan kommunism och socialdemokrati är betydliga. Jag anser att de är oförsonliga. Inte desto mindre ställer händelseutvecklingen ofta arbetarklassen inför uppgifter som med nödvändighet kräver ett gemensamt agerande av de båda partierna. Är ett sådant agerande möjligt? Absolut, som historiska erfarenheter och teori bevisat; allt beror på villkoren för, och karaktären hos, nämnda uppgifter. Nu förhåller det sig så att det är lättare att gå in i gemensam aktion, om frågan för proletariatet inte gäller att gå till offensiv för nya mål, utan att försvara redan uppnådda positioner.

Det är så frågan ställs i Tyskland. Det tyska proletariatet befinner sig i ett läge där det retirerar och ger upp sina positioner. Förvisso, råder det ingen brist på talträngda individer, som tvärsäkert påstår att vi befinner oss mitt i en revolutionär offensiv. Dessa personer kan uppenbarligen inte skilja mellan höger och vänster. Utan tvekan kommer offensivens timme att slå. Men problemet idag är att hejda den oordnade *reträtten* och därefter omgruppera styrkorna till försvar. Inom såväl politik som krigskonst gäller att en klar förståelse av problemet underlättar dess lösande. Att bli nerdrogad av fraser hjälper endast motståndaren. Man måste klart uppfatta det som sker; klassfienden, dvs monopolkapitalet och de stora feodala egendomarna, skonade under oktoberrevolutionen, attackerar längs hela linjen. Fienden utnyttjar två medel med olika historiska ursprung; 1) Militär och polisapparaten, rustad av alla föregående regeringar som stått på Weimarkonstitutionens grund, 2) Nationalsocialismen, dvs trupperna till småborgerlighetens kontrarevolution, som står för huvuddelen av beväpningen och hetsen mot arbetarna.

Målet för kapitalet och det landägande kastet är uppenbart; att krossa proletariatets organisationer och avhända dem möjligheten inte bara att gå på offensiven utan också att försvara sig. Som synes har tjugo år av samarbete mellan socialdemokratin och borgerligheten inte mjukat upp kapitalisternas hjärtan ett jota. De anför denna kamp med en våldsamt och oförsonlig beslutsamhet som inte skyggar för något och minst av allt sina egna lagböcker.

Utsugarklassen skulle ha föredragit att avvärpa och atomisera proletariatet till den minsta möjliga kostnaden, utan inbördeskrig, med bistånd från Weimarepublikens militär och polis. Den är, av goda skäl, rädd för att enbart "legala" åtgärder kommer att visa sig otillräckliga för att tvinga arbetarna tillbaka till en ställning där de inte längre har några rättigheter. Till detta behöver den fascismens styrkor som tillökning. Men Hitlers parti, gödd av monopolkapitalet, vill inte bli någon reservtrupp, utan den enda styrande makten i Tyskland. Denna situation förorsakar oupphörliga konflikter mellan bundsförvanterna i regeringen. Konflikter som ibland kan bli väldigt skarpa. Dessa frälsare kan kosta på sig lyxen att inlåta sig i inbördes intriger bara därför att proletariatet överger sina ställningar utan strid och tar stryk under en reträtt utan plan, utan system och utan riktning. Fienden går så långt den inte drar sig för att offentligt diskutera när och hur den ska slå till nästa gång: genom frontalanfall, genom att kasta sig över kommunisternas vänsterflygel, genom att tränga in djupt i ryggen på fackföreningarna och skära av förbindelserna, etc... Utsugarna diskuterar om Weimar republiken, som ett uttjänat pipskaft: de frågar sig om de fortfarande skall utnyttjas ett tag eller om de skall kasseras med detsamma.

Borgerligheten åtnjuter fullständig manöverfrihet, dvs den kan välja metod, tid och plats. Dess hövdingar samlar under sig både lagens och banditväsendets vapen. Under proletarietet samlas ingenting och det försvarar sig inte. Dess styrkor är utspridda och dess hövdingar diskuterar likgiltigt om det överhuvudtaget är möjligt att samla styrkor. Däri ligger det väsentliga i den ändlösa diskussionen om enhetsfront. Om inte arbetarnas avantgarde blir medvetna om situationen och ingriper beslutsamt i debatten, komma det tyska proletarietet att korsfästas för årtal på fascismens kors.

Är det inte för sent?

Här kanske min socialdemokratiska samtalspartner avbryter mig och säger: *”Är du inte lite väl sent ute med att propagera för enhetsfront, varför har du inte gjort det förut?”* Denna invändning är oriktig. Detta är inte första gången som frågan om en enhetsfront mot fascismen tas upp. Jag tillåter mig själv att hänvisa till vad jag hade anledning att säga om detta ämne i september 1930, efter nationalsocialisternas första stora framgång. Jag vände mig till de kommunistiska arbetarna och skrev: ”Kommunistpartiet måste rikta ett upprop till försvar av de materiella och moraliska positioner som arbetarklassen lyckats vinna inom den tyska staten. Detta berör direkt det öde som arbetarnas politiska organisationer, fackföreningar, tryckerier, föreningar, bibliotek, etc, kommer att gå till mötes. Kommunistiska arbetare måste säga till sina socialdemokratiska motparter: ”Våra partiets politik är oförenligt motstridiga. Men om fascisterna dyker upp i natt för att ödelägga er partilokal, så ska vi, med vapen i hand, störta till er hjälp. Vill ni lova oss, att om vår organisation är hotad, så rusar ni till vår hjälp?” Detta är själva kärnan i vår politik under den nuvarande perioden. All agitation måste följa denna tonart.

Ju enträgnare, seriösare och mer genomtänkt vi driver denna agitation, ju mer vi föreslår betydande försvarsåtgärder i varje fabrik, inom alla arbetarkvarter och distrikt, desto mindre blir faran att överraskas av en fascistisk attack och desto större blir vissheten att en sådan attack kommer att ena, hellre än splittra arbetarleden.

Utdraget är från en pamflett som skrevs för två och ett halvt år sedan. Det råder idag inget tvivel om att denna politik, om den tagits upp i tid, så skulle inte Hitler vara rikskansler idag och det tyska proletariets ställning oantastlig. Men man kan inte vrida tiden tillbaka. Som ett resultat av de misstag som begicks och den tid som fick förflyta, så är uppgiften att föra fram försvarsproblemet oändligt mycket svårare, men den återstår fortfarande. T o m nu är det möjligt att ändra förhållandet mellan krafterna till förmån för proletarietet. För en sådan avsikt måste man ha en plan, ett system, en sammanlänkning av styrkor till försvaret. Framför allt måste man vara besluten att försvara sig. Jag skyndar mig att tillägga att endast den försvarar sig bra, som inte inskränker sig till försvar utan som vid första tillfälle förutsatt sig att gå över till en offensiv. Vilken hållning har då socialdemokratin intagit i denna fråga?

En non-aggressionspakt

De socialdemokratiska ledarna föreslår kommunistpartiet att sluta en ”nonaggressionspakt”. När jag första gången läste denna fras i *Vorwärts*, trodde jag att det var en olycklig tillfällighet. Receptet med nonaggressionspakt tycks dock vara på ropet idag och i centrum för alla diskussioner. Socialdemokratiska ledare saknar inte ett beprövat och utstuderat praktiskt tänkande. Desto större anledning att fråga sig hur de kunde välja en slogan som går tvärs emot deras egna intressen. Sovjetunionen har undertecknat en sådan strikt begränsad pakt med Polen. Antag att krig utbröt mellan Tyskland och Polen, då skulle inte den nämnda pakten på något sätt förbinda Sovjetunionen att komma till Polens hjälp – icke angrepp och inget mer.

Inte på något sätt innebär detta något gemensamt handlande till försvar, tvärtom, den utesluter en sådan aktion. Om den innebär något annat skulle den ha en helt annan karaktär och kallas vid ett annat namn.

Vilken betydelse lägger då de socialdemokratiska ledarna i detta uttryck? Hotar kommunisterna med att plundra de socialdemokratiska organisationerna? Eller är socialdemokraterna hågade att dra åstad i korståg mot kommunisterna? I själva verket är någonting helt annat på spel. Om man vill använda diplomatins språk, skulle det vara på sin plats att tala om en *försvarsallians* mot en tredje part, dvs mot fascismen, och inte om en "non-aggregationspakt". Målet är varken att förhindra eller frambesvärja en väpnad kamp mellan kommunister och socialdemokrater – det föreligger ingen som helst krigsrisk – utan att samla de socialdemokratiska och kommunistiska styrkorna mot den beväpnade attack som redan igångsatts av nationalsocialisterna.

Hur otroligt det än verkar så ersätter de socialdemokratiska ledarna frågan om *verkligt försvar* mot fascismens väpnade attacker med frågan om den *politiska polemiken* mellan kommunister och socialdemokrater. På samma sätt skulle man kunna ersätta frågan om hur man förhindrar en tågurspärning, med frågan om behovet av ömsesidig artighet mellan andra- och tredje klasspassagerare.

Det olyckliga är hur som helst att detta oövertänkta uttryck "non-aggressionspakt", inte ens kommer att tjäna den minimala målsättning det har i sin ursprungliga mening. Det fördrag som två stater sluter om att inte angripa varandra, innebär inte att de upphör med sina tvister, kontroverser, intriger och manövrer. Trots pakten tuggar de halvofficiella polska tidningarna fradga när de talar om Sovjetunionen. På sin kant överöser inte den sovjetiska pressen de polska ledarna med komplimanger. Saken är den att de socialdemokratiska ledarna tagit ut en felaktig kurs när den försöker ersätta en vanlig diplomatisk formulering med proletariats politiska uppgifter.

ORGANISERA FÖRSVARET GEMENSAMT! GLÖM INTE DET FÖRGÅNGNA! FÖRBERED ER FÖR FRAMTIDEN!

Mera sippa socialdemokratiska journalister tolkar sina tankegångar på följande sätt: de är inte motståndare till "kritik grundad på fakta", men de är emot misstänkliggöranden, kränkningar och förtal. En mycket lovvärd inställning. Men var ska gränsen dras mellan tillåten kritik och olovliga kampanjer? Och var finns de opartiska domarna? Den allmänna regeln är att kritik inte uppskattas av den kritiserade, framför allt om han inte kan invända mot dess väsentliga delar.

Om kritiken mot kommunismen är bra eller dålig är en helt annan fråga. Om kommunisterna och socialdemokraterna hade samma uppfattning i detta ämne, skulle de inte vara två, från varandra oberoende partier i världsskala. Låt oss anta att den kommunistiska inte är mycket värd. Skulle detta faktum minska den dödliga faran från fascismen eller upphäva behovet av gemensamt motstånd?

Låt oss betrakta det från andra hållet, den socialdemokratiska polemiken mot kommunismen. *Vorwärts* (jag tar helt enkelt första bästa exempel jag har till hands) publicerar Stampfers tal som behandlar nonaggressionspakten. I samma nummer finns en teckning med överskriften "Bolsjevikerna undertecknar en nonaggressionspakt med Pilsudski, men vägrar göra upp om en liknande pakt med socialdemokraterna". Nu är en teckning också en polemisk "aggression" och i detta fall en mycket olycklig sådan. *Vorwärts* tycks helt ha glömt bort att det fanns ett nonaggressionsfördrag mellan Sovjet och Tyskland under den tid då socialdemokraten Müller ledde riksregeringen.

Vorwärts från den 15:e februari kan på en sida i första kolumnen anklaga kommunisternas fabrikskommitté vid Aschingerverken för att ha förrått arbetarnas intressen under förhandlingar om en ny löneskala. De använder ordet "förrått" helt ohöjlt. Hemligheterna bakom denna polemik (är det kritik grundad på fakta eller en förtalskampanj?) är enkel: det var nyval till fabrikskommittén vid Aschingerverken vid denna tidpunkt. Kan vi då be *Vorwärts*, för en enhetsfronts bästa, att upphöra med angrepp av denna art? Om det skulle inträffa, så måste *Vorwärts* sluta att vara sig själv, dvs en socialdemokratisk tidning. Om *Vorwärts* verkligen tror på det den låter trycka om kommunisterna, så är dess första plikt att öppna arbetarnas ögon för de senares misstag, skurkstreck och "förräderier". Hur kan det vara på något annat sätt? Behovet av en stridsöverenskommelse härrör från förekomsten av två partier, men det kan inte bortse från detta faktum. Det politiska livet fortgår. Varje parti, även om det har den ärligaste inställning till frågan om enhetsfront, kan inte undvika att tänka på sin egen framtid.

Motståndarna sluter leden inför en gemensam fara

Låt oss för ett ögonblick anta att en kommunistisk ledamot av Aschingerverkens fabrikskommitté förklarar för en socialdemokratisk medlem: "När nu *Vorwärts* betraktar min inställning i frågan om löneskalorna som ett svek, så inte tänker jag försvara mitt huvud och din hals mot fascisternas kulor tillsammans med dig". Det spelar ingen roll hur undfallande vi betraktar detta uttalande, det kan bara betecknas som ytterst enfaldigt.

Den intelligente kommunisten, den seriöse bolsjeviken säger till socialdemokraten: "Du känner till mitt missnöje, över de åsikter som framförts i *Vorwärts*. Jag ägnar och skall ägna all min kraft åt undergräva dess skadliga inflytande bland arbetare. Men det ska jag göra med mina tal, med kritik och övertalning. Fascisterna vill däremot göra slut på *Vorwärts* existens. Jag lovar att tillsammans med dig försvara din tidning av hela min förmåga, men jag förväntar mig att du ställer upp på att vid första vädjan från mig på samma sätt komma till *Die Rote Fahnes* försvar oavsett din inställning till dess åsikter." Är inte detta ett oantastligt sätt att framställa frågan? Överensstämmer inte detta med de grundläggande intressena hos hela proletariatet?

Bolsjeviken begär inte av socialdemokraten att ändra åsikt om bolsjevism och bolsjeviktidningarna. Dessutom begär han inte heller att socialdemokraten ska förplikta sig att hålla tyst om sin åsikt angående kommunismen. Att begära något sådant vore oförlåtligt. "Så länge som", säger kommunisten, "jag inte har övertygat dig eller du mig, ska vi båda ha full frihet att kritisera varandra. Var och en får använda de argument och uttryck han finner lämpliga. Men när fascisterna försöker sätta munkavle på oss, hejdar vi honom tillsammans!" Kan en intelligent socialdemokratisk arbetare motsätta sig ett sådant förslag?

Fejderna mellan kommunistiska och socialdemokratiska tidningar, likgiltigt hur bittra de är, kan inte hindra tidningarnas sättnare från att göra upp en kampöverenskommelse om gemensamt försvar av sina tidningar mot överfall från fascistligor. Socialdemokratiska och kommunistiska ledamöter i riksdagen, delstatsparlamenten, kommunfullmäktige osv tvingas att rent fysiskt försvara varandra när nazisterna använder stolar och batonger, behövs fler exempel?

Vad som gäller i varje enskilt fall, gäller också som allmän regel: Att den oundvikliga kampen mellan socialdemokrater och kommunister om ledningen över arbetarklassen, inte får hindra dem att sluta leden när slag riktas mot hela arbetarklassen. Är inte detta uppenbart?

Två tyngder, två skalor

Vorwärts är upprörda därför att kommunisterna anklagar socialdemokraterna (Ebert, Scheidemann, Noske, Hermann, Muller, Grzesinsky) för att bereda vägen för Hitler. *Vorwärts* har sin fulla rätt att vara upprörd. Men följande yttrande är verkligen tarvligt; hur kan vi, utropar de, gå in i en enhetsfront med sådana bakdanare? Vad är detta? Pryd ömtålig känslighet? Nej det luktar istället hyckleri.

Faktiskt, och ledarna för den tyska socialdemokratin kan inte ha glömt det, så hävdade Wilhelm Liebknecht och August Bebel ofta att socialdemokratin var redo att, för bestämda syftemål, sluta förbund med Fan och hans mormor. Däremot krävde inte socialdemokratin grundare av Djävulen att han under ett sådant fördrag måste lämna in hornen på museum och att hans mormor måste låta döpa sig i den lutherska kyrkan. Varför då denna pryda ömtålighet hos socialdemokratiska politiker, som sedan 1914 ingått enhetsfronter med der Kaiser, Ludendorff, Groener, Brilning och Hindenburg? Varför då *två* tyngder och *två* skalor – en för de borgerliga partierna och en för kommunisterna?

Centrumpartiets ledare anser att varje icketroende, varje person som förnekar katolska kyrkans – den store Frälsarens – lärosatser är fördömd och inom kort ämnad för den eviga pinan. Detta hindrade inte Hilferding, som inte har något särskilt skäl att tro på den obefläckade avelsen, från att formera enhetsfront med katolikerna i regering och riksdag. Centrumpartiet och socialdemokraterna grundade ”järnfronten”. Men inte upphörde katolikerna med sin olidliga propaganda i kyrkorna. Varför då dessa krav från Hilferdings sida gentemot kommunisterna? Antingen en ände på den ömsesidiga kritiken, dvs på kampen mellan olika riktningar inom arbetarklassen, eller också förkastas alla tankar på gemensam aktion. ”Allt eller intet!” Ett sådant ultimatum har aldrig socialdemokratin ställt till det borgerliga lägret. Varje socialdemokratisk arbetare må närmare betänka innebörden av att använda två tyngder och två skalor.

Antag att någon, tom idag, skulle fråga Wels på ett möte hur det kan komma sig att socialdemokratin, som gav republiken dess första kansler och dess förste president, ändå har lett fram landet till Hitler. Säkerligen kommer Wels att svara att det till stor utsträckning är bolsjevismens fel. Osvikligt har *Vorwärts* från dag till dag upprepat denna förklaring ad nauseam. Tror ni att kommunisterna inom en enhetsfront kommer att avstå från rätt och plikt att för arbetarna redogöra för vad de håller för sant? Kommunisterna känner inget behov av det. Enhetsfronten mot fascismen är bara ett kapitel i boken om proletarietets kamp. De föregående kapitlen kan inte lyftas bort. Det förflutna kan inte falla i glömska. Vi måste bygga vidare på det. Vi bevarar i minnet under vilka förhållanden som Rosa Luxemburg och Karl Liebknecht dog. Vi bolsjeviker har lärt arbetarna att inte glömma något. Vi begär inte av Djävulen att han skär av sig svansen – han skulle bara göra sig illa och vi skulle inte dra någon nytta av det. Vi accepterar Djävulen precis såsom naturen skapat honom. Vi har inget behov av att de socialdemokratiska ledarna ska visa botfärdighet eller förklara sig lojala mot marxismen, men vi har behov av *socialdemokratins vilja att kämpa mot den fiende som faktiskt utgör ett dödligt hot*. För vår del är vi redo att i gemensam kamp stå för de löften vi givit. Vi lovar att kämpa helhjärtat och uthålligt till kampens slut. Det är allt som behövs för en kampöverenskommelse.

Era ledare vill inte ta någon kamp!

Emellertid, det återstår att få reda på varför de socialdemokratiska ledarna använder denna polemik – nonaggressionspakt och kommunisternas motbudande beteende – istället för att svara på denna enkla fråga; på vilket sätt ska vi bekämpa fascisterna? Det enkla skälet är att

de socialdemokratiska ledarna inte vill kämpa. De närde hoppet att Hindenburg skulle rädda dem från Hitler. Nu väntar de på något annat under. De vill inte ta någon kamp. Stridsvanan är sedan länge försvunnen. Kampen skrämmer dem.

Så här skrev Stampfer angående fascistbanditernas aktioner i Eisleben ; ”Än har inte tron på lag och rättvisa dött ut i Tyskland.” (*Vorwärts* den 14e februari.)

Det är omöjligt att läsa dessa ord utan att bli upprörd. I stället för att mötas av ett upprop för en kämpande enhetsfront möts vi av dessa tröstens ord; ”Än har inte tron på rättvisa dött ut.” Borgerligheten har dock sin egen rättvisa och proletariatet sin. Den beväpnade orättvisan får alltid övertaget gentemot den avväpnade rättvisan. Hela mänsklighetens historia har visat det. Den som vädjar till rättvisans hjärnsnöke bedrar arbetarna. Den som önskar seger för proletariatets rättvisa mot fascismens våld, måste agitera för kamp och börja bilda organ för proletariatets enhetsfront.

I hela den socialdemokratiska pressen finns det inte en rad som visar på någon verklig kampförberedelse. Det finns ingenting, bara allmänna fraser gällande en obestämbart framtid och några spridda tröstande ord. ”Börjar nazisterna med något, så ska...” Och nazisterna började med något. De marscherade framåt steg för steg och tog lugnt och stilla över den ena ställningen efter den andra. Dessa småborgerliga, reaktionära nidsjärningsmän tar inte hänsyn till risker. Numera behöver de inte riskera något alls – de är i förväg säkra på att fienden retirerar utan strid. Och de har inte missräknat sig.

Det händer naturligtvis att en kämpe måste retirera för att kunna förbereda ett språng framåt. Men de socialdemokratiska ledarna är inte hågade att göra något språng. De *vill* inte ta något språng. Alla deras långa utlägg är till för att dölja detta faktum. För inte så länge sedan försäkrade man att det ej fanns något skäl till kamp så länge som nazisterna höll sig inom lagens ramar. Nu har vi fått en god inblick i vad denna laglydnad bestod i – en serie in-teckningar i statskuppen. En statskupp som är möjlig enbart därför att de socialdemokratiska ledarna lugnat arbetarna med fraser om kuppens laglighet och uppmuntrat dem med hoppet om en ny riksdag, som bara skulle bli mer impotent än den föregående. Nazisterna har inte kunnat önska sig något bättre.

Idag talar socialdemokratin inte om kamp ens i en avlägsen framtid. I samband med att arbetarklassens organisationer och press redan börjat falla sönder vill *Vorwärts* ”påminna” regeringen om att ”i ett utvecklat kapitalistiskt land, kommer produktionsförhållandena att sammanföra arbetarna i fabriker”. Dessa ord visar på att ledarna inom socialdemokratin i förväg accepterar sönderfallet av de politiska, ekonomiska och kulturella organisationer som tre generationer arbetare skapat. ”Trots detta” så kommer arbetarna att fortfarande vara sammanförda inom industrin. Så vad ska vi med arbetarorganisationer till när frågan kan lösas så enkelt.

Fackföreningsledare och socialdemokratiska ledare tvär sina händer och ägnar sig åt annat medan de väntar. Om arbetarna själva, ”sammanförda inom industrin”, skulle slita sönder lyd-nadens band och inleda kampen, skulle helt klart, ledarna ingripa som de gjorde 1918 . De skulle anta rollen av fredsstiftare och medlare och tvinga sig på arbetarnas ryggar för att återta de positioner de förlorat.

Ledarna döljer sin rädsla och ovilja till strid inför massans ögon under ihåliga fraser om nonaggressionspakt. Socialdemokratiska arbetare, era ledare vill inte slåss!

Är värt förslag en manöver?

Nu kommer vår socialdemokrat att återigen avbryta oss och säga; ”Eftersom ni inte har något förtroende för våra ledares vilja att kämpa mot fascismen, då måste ert förslag om enhetsfront uppenbarligen vara en manöver.” Han kommer sedan att repetera de idéer som *Vorwärts* låtit trycka om att arbetarna behöver enhet och inte ”manövrer”.

Denna typ av argument kan låta övertygande. I själva verket är det bara innehållslösa fraser. Jodå, vi kommunister tror visst att funktionärer inom socialdemokratin och fackförbunden kommer att göra sitt bästa för att undvika att dras in i striderna. I den avgörande stunden kommer en god portion arbetarklassbyråkrati att gå direkt över till fascisterna. Andra delar som lyckats skeppa iväg sina noggrant ihopskrapade tillgångar till något annat land, kommer att emigrera vid första bästa tillfälle. Allt detta har redan börjat och en stegrad fortsättning i större skala är oundviklig. Men vi förväxlar inte dessa delar, idag de mest inflytelserika inom den reformistiska byråkratin, med det socialdemokratiska partiet och fackföreningarna som helhet. Partiets proletära kärna kommer säkert att befinna sig där det blåser hårdast och bakom dem en stor del av apparaten. Exakt var kommer då rågångarna att dras mellan överlöparna, förrädarna och desertörerna på ena sidan och på den andra **de som vill kämpa**? Det kan vi bara finna ut genom att pröva.

Det är därför som kommunisterna, utan det minsta förtroende för den socialdemokratiska byråkratin, inte kan avstå från att vända sig till hela partiet. Detta är det enda möjliga sättet att skilja de kampberedda från desertörerna. Om vi misstagit oss på Wels, Breitschied, Hilferding, Crispian och de andra, så låt dem då bevisa att vi ljuger i handling. Vi kommer då offentligt på torgen förklara ett mea culpa. Om allt detta är en ”manöver” från vår sida, då är den en riktig och nödvändig manöver som tjänar sitt ändamål

Ni socialdemokrater befinner er i ert parti därför att ni har tillit till ert program, er taktik och era ledare. Detta är ett faktum som vi erkänner. Ni håller vår kritik för oriktig. Det finns inget som tvingar er att tro på kommunisterna och ingen seriös kommunist kräver det av er. Men inget tvingar heller kommunisterna att lita på socialdemokratiska funktionärer och betrakta socialdemokratin som marxistiskt, revolutionärt och sant socialistiskt. I annat fall hade inte kommunisterna någon anledning att skapa ett separat parti och en international. Vi måste inse att förhållandena är som de är. Vi kan inte bygga en enhetsfront av luft, utan på de grunder som hela den tidigare utvecklingen frambringat. Om ni uppriktigt tror att era ledare kommer att leda arbetarna i kamp mot fascismen, vad är det då för kommunistisk ”manöver” som ni misstror? Vari består den manöver som *Vorwärts* hela tiden talar om? Tänk över detta noga! Är det inte en manöver av era ledare, som vill skrämmas med ordet ”manöver” och på det sättet hålla er borta från enhetsfronten?

Enhetsfrontens uppgifter och metoder

Enhetsfronten måste ha sina organisationer. Det finns ingen anledning att spekulera i hur dessa ska se ut. Situationen kommer att själv forma dessa organ. På många håll har arbetarna redan föreslagit organisationsformer för en enhetsfront. De är ett slags försvarskarteller baserade på de lokala arbetarorganisationerna. Sådana initiativ måste vi ta fasta på, fördjupa, konsolidera och föra vidare. Täck alla industriregioner med karteller och förbered en försvarskongress för Tysklands arbetare!

Det faktum att arbetslösa och icke arbetslösa arbetare fjärrar sig från varandra är ett dödligt hot, inte bara mot förhandlingarna om kollektivavtal, utan även mot fackföreningarna och detta tom utan hotet från de fascistiska korstågen. Enhetsfronten mellan socialdemokrater och

kommunister måste också främst innebära en front mellan de arbetslösa och de icke arbetslösa arbetarna. Utan detta kan vi glömma varje tanke på en framgångsrik kamp i Tyskland.

RGO måste gå in i den fria fackföreningsrörelsen (ADGB) såsom en kommunistisk fraktion. Detta är ett viktigt villkor om enhetsfronten ska lyckas. Kommunister inom fackföreningsrörelsen måste åtnjuta arbetardemokratins rättigheter, i första hand full kritikfrihet. För sin egen del måste de respektera fackförbundens stadgar och disciplin.

Försvaret mot fascismen är inte någonting isolerat. Fascismen är endast en knölpåk i finanskapitalets händer. Syftet med att krossa den proletära demokratin är att öka graden av arbetskraftens utsugning. Det finns ofantliga arbetsområden för proletariatets enhetsfront – kampen för det dagliga brödet leder, i sin förlängning och tillspetsning, under de nuvarande förhållandena fram till **arbetarkontroll över produktionen**.

Fabrikerna, gruvorna och storgodsens fyller sina sociala funktioner endast tack vare arbetarnas mödor. Hur kan det då komma sig att de inte har rätt att veta ägarens avsikter med företaget, varför han minskar produktionen och skickar bort arbetarna, hur han sätter sina priser, etc? Man svarar oss: "Affärshemligheter." Vad är då affärshemligheter? Det är en sammanväring av kapitalister mot arbetare och hela folket. Arbetarna måste i sin tvåfaldiga roll som producent och konsument erövra rätten att kontrollera bolagens förehavanden, avslöja bedrägeri och svindel, för att med fakta och siffror i sin hand försvara sina och hela folkets intressen. Kampen för arbetarkontroll över produktionen kan och bör bli enhetsfrontens paroll.

När det gäller organisation, så kommer de nödvändiga formerna för samarbete mellan socialdemokratiska och kommunistiska arbetare att finnas ut med lätthet.

Det gäller bara att gå från ord till handling.

Den oförenliga karaktären mellan de socialdemokratiska och kommunistiska partierna

Om nu ett gemensamt försvar mot kapitalets attack är möjlig, kan vi då inte gå vidare och bilda ett riktigt block för alla frågor mellan de två partierna? Då skulle polemiken mellan de båda partierna anta en intern, stillsam och hjärtlig karaktär. Vissa vänstersocialdemokrater, typ Seydewitz, går som bekant ännu längre och drömmer om en fullständig förening mellan socialdemokratin och kommunistpartiet. Det är en dröm som förblir en dröm. Det som skiljer kommunister från socialdemokratin är motsättningar på grundläggande frågor. Det enklaste sättet att översätta huvudinnehållet mellan deras åtskiljda ståndpunkter lyder: ***Socialdemokratin ser sig själva som kapitalismens demokratiska husläkare, vi är dess dödgrävare.***

Den oförenliga karaktären mellan partierna framträder klarast i skenet av den senaste utvecklingen i Tyskland. Leipart stämmer upp en klagovisa för borgarna; om att när de fört Hitler till makten förstört "arbetarnas integrering i staten" och han varnar dem för den "fara" som uppstår i och med detta (*Vorwärts* den 15e februari 1933).

Leipart framställer såunda sig själv som den borgerliga statens vakthund när han önskar skydda den från den proletära revolutionen. Kan vi ens drömma om att förenas med Leipart?

Vorwärts stoltserar dagligen med att hundratusentals socialdemokrater dog under kriget "för tron på ett friare Tyskland"... Den glömmar bara att förklara varför det bättre Tyskland visade sig bli Hitler-Hugenburgs Tyskland. I själva verket dog arbetare från Tyskland och andra krigförande länder, såsom kanonmat och slavar till kapitalet. Att idealisera detta är att fortfara med förräderiet från den 4e augusti 1914.

Vorwärts fortsätter att åberopa Marx, Engels, Wilhelm Liebknecht och Bebel, vilka mellan åren 1841 och 1871 talade om kampen för den tyska nationens enande. Lögnaktiga åberopanden! Vid denna tid var det frågan om att fullborda den borgerliga revolutionen. Varje proletär revolutionär var då tvungen att bekämpa partikularism och provinsialism, som var ett arv från feodalismen, med kravet på skapandet av en nationalstat. Nu för tiden har detta mål en progressiv prägel endast i Kina, Indokina, Indien, Indonesien och andra efterblivna, koloniala och halvkoloniala länder. I de utvecklade europeiska länderna utgör nationsgränserna samma reaktionära bojor som de feodala gränserna en gång utgjorde.

”Nation och demokrati är tvillingar”, tillägger *Vorwärts*. Sant! Men tvillingarna har åldrats, blivit kranka och drabbats av senilitet. Nationen som en ekonomisk enhet och demokratin såsom formen för borgerlighetens dominans har utvecklats till att fjättra produktivkrafterna och civilisationen. Låt oss erinra oss Göthes ord än en gång: ”Allt som varder fött är dömt att förgås”.

Några millioner till kan offras för ”korridoren”, för Alsace-Lorraine eller för Malmedy. Dessa omtvistade landplättar kan täckas av staplar med höjder på tre, fem eller tio lik. Allt detta kan man kalla att försvara nationen. Men mänskligheten gör inga framsteg på grund av detta; tvärtom den kommer att falla platt, bakåt in i barbari. Utvägen består inte i Tysklands ”nationella befrielse”, utan i att befria Europa från barriärerna mellan nationerna. Borgerligheten kan inte lösa detta problem, lika lite som feodaltherrarna på sin tid förmådde ända partikularismen. Därför är en koalition med borgerligheten dubbelt klandervärd. En proletär revolution är nödvändig. En federation av proletära republiker i Europa och hela världen är nödvändig.

Socialpatriotism är programmet för kapitalismens husläkare, internationalism är programmet för kapitalismens dödgrävare. Denna motsättning är oförenlig.

Demokrati och diktatur

Socialdemokrater menar att den demokratiska konstitutionen står ovanför klasskampen. Vi anser att klasskampen står ovanför den demokratiska konstitutionen. Är det så att erfarenheten av efterkrigstidens Tyskland gått förlorad utan lämningar, alldeles såsom erfarenheterna från kriget inte levde kvar? Novemberrevolutionen förde socialdemokratin till makten. Socialdemokraterna drev massornas mäktiga rörelse längs ”rättens” och ”konstitutionens” väg. Hela det efterföljande politiska livet i Tyskland utvecklades på Weimar-republikens grund och inom dess ramar.

Resultatet ser vi nu. Den borgerliga demokratin har av sig själv övergått lagenligt och fredligt till en fascistisk diktatur. Hemligheten bakom är enkel. Borgerlig demokrati och fascistisk diktatur är verktyg för en och samma klass, exploatörerna. Det är fullkomligt omöjligt att avstyra att det ena verktyget byts mot det andra genom att åberopa konstitutionen, överklaga hos riksdomstolen i Leipzig, kräva nyval etc. Det som måste göras är att mobilisera proletariatets revolutionära krafter. Konstitutionell fetischism är den bästa hjälp fascismen kan få. Idag är allt detta inga profetior, teoretiska påståenden, utan den krassa verkligheten. Jag frågar dig, socialdemokratiska arbetare: ”Om Weimarrepubliken banade väg för fascistdiktaturen, hur kan man då förvänta sig att den skulle bana vägen för socialismen?”

”Men kan inte vi socialdemokrater få majoritet i en demokratisk riksdag?” Det kan ni inte. Kapitalismen utvecklas inte längre – den förruttnar. Antalet industriarbetare ökar inte längre. Enbart dessa sociala fakta räcker för att utesluta möjligheten till en lugn och stadig tillväxt för ett arbetarparti i riksdagen såsom före kriget. Men om riksdagens arbetarrepresentation, mot alla odds, plötslig skulle tilltaga, skulle då borgerligheten fredligt invänta sin expropriation?

Hela regeringsmaskineriet är i dess händer! Även om borgerligheten låter det hela passera och medger proletariatet att tillskansa sig 51% av riksdagen, skulle inte Reichwehr, polisen, Stahlhelm och de fascistiska stormtrupperna driva bort denna riksdag på samma sätt som camarillan idag med ett penndrag upplöser alla parlament den ogillar?

”Alltså ned med riksdagens allmänna val?”

Nej, det är inte så jag menar. Vi marxister är inte anarkister. Vi är anhängare av att använda parlamentet. Det är inget verktyg för att omvandla samhället, men ett sätt att rikta upprop till arbetarna. Icke desto mindre kommer man till en punkt i klasskampens utveckling när det blir nödvändigt att avgöra vem som ska styra landet: Storfinansen eller proletariatet. Långa haranger om demokrati i allmänhet och nationen i synnerhet utgör under sådana förhållanden oanständiga skämt. Mitt framför våra ögon beväpnar och organiserar sig en liten minoritet av tyskarna för att, som det förefaller, krossa halva nationen och strypmörda den andra halvan. Det rör sig idag inte om några mindre reformer, utan om liv eller död för det borgerliga samhället. Aldrig har sådana frågor avgjorts med omröstningar. Alla som idag vänder sig till riksdagen eller riksdomstolen i Leipzig, hjälper i praktiken fascismen och bedrar arbetarna.

Det finns inget annat sätt

”Vad bör man då göra under sådana omständigheter?” kommer min socialdemokratiska samtalspartner att fråga.

– Proletariatets revolution.

”Och efter den?”

– Proletariatets diktatur.

”Som i Ryssland? Försakelser och lidanden? Förkväva all fri yttranderätt? Nej, tack! Det vill jag inte ha.”

Det är just därför att du inte är hågad att beträda revolutionens och diktaturens stig som vi inte kan bilda ett gemensamt parti. Men trots det måste jag tillåta mig påpeka att dina invändningar inte är värdig en medveten proletär. Ja, de ryska arbetarnas försakelser är verkligen betydande. Men för det första, de ryska arbetarna vet under vilket namn de gör dessa offer. Även om de skulle mötas av nederlag, så har hela mänskligheten lärt sig en hel del av deras erfarenheter. Men under vilket namn har den tyska arbetarklassen offrat sig under de år imperialisternas krig pågick? Vad leder deras försakelser till? Vad ger de i avkastning? Vad lär man sig av dem? ***Endast de offer som banar väg för en bättre framtid är människovärdiga.*** Det var den första invändningen du reste – den första, men inte den enda.

Det ryska proletariatet har lidit mycket därför att Ryssland, som ett resultat av speciella historiska faktorer blev proletariatets förstfödda stat och var därför tvunget att med egna resurser lyfta sig ur yttersta fattigdom. Glöm inte att Ryssland var Europas mest efterblivna land och att proletariatet utgjorde endast en försvinnande liten del av befolkningen. I ett sådant land måste proletariatets diktatur anta sin strängaste form. Utifrån detta härrör följdverkningar: En byråkrati har utvecklats och tagit makten och en kedja av misstag begås av det politiska ledarskapet som är underkastat byråkratins inflytande. Sent på året 1918 var makten helt i händerna på de tyska socialdemokraterna och om de då beslutsamt hade trätt in på socialismens väg och slutit en ouplöslig allians med Sovjetryssland, så hade den europeiska historien gått i en annan riktning. Mänskligheten skulle ha vunnit socialism mycket tidigare och med betydligt mindre umbäranden. Vi kan inte lastas för att detta inte skedde.

Jo då, för närvarande är den sovjetiska diktaturen extremt byråkratisk och vanställd till sin prägel. Personligen har jag i pressen mer än en gång kritiserat sovjetregimen som en förvrängning av arbetarstaten. Tusen sinom tusen av mina kamrater hopas i fängelser och förvisningsorter pga deras kamp mot den stalinistiska byråkratin. Men även om man fördömer sovjetregimens negativa sidor, så måste man bibehålla ett riktigt historiskt perspektiv. Om det tyska proletariatet, tog makten i morgondag, så skulle detta inte bara öppna dörrarna till en fenomenal ekonomisk och kulturell utveckling utan även omedelbart kraftigt mildra diktaturen i Sovjetunionen.

Man får dock inte förledas att tro att proletariatets diktatur måste begagna den röda terrorns metod såsom vi nödgades tillämpa den i Ryssland. Vi var pionjörerna. De ryska illdådsbelastade besuttna klasserna antog att den nya regimen inte skulle hålla ut. Den europeiska och amerikanska borgerligheten bistod den ryska kontrarevolutionen. Under sådana förhållanden kunde vi stå rycken enbart till priset av utomordentliga ansträngningar och oförsonliga vedergällningar mot vår klassfiende. I Tyskland skulle proletariatets seger gå i helt andra banor. Om den tyska borgerligheten skulle förlora makten, kommer de borgerliga inte att hysa något hopp om att återta sitt välde. En allians mellan Sovjettyskland och Sovjetryssland skulle fördubbla ... Nej, tiodubbla de bägge ländernas motståndskraft. I det övriga Europa skulle borgerlighetens ställning råka i ett sådant vanrykte att det är osannolikt att den skulle kunna förmå sina arméer att marschera mot det proletära Tyskland. Men, utan tvivel skulle det bli inbördeskrig. Det finns alldeles för många fascister för att undvika det. Dock skulle de tyska proletärerna i besittning av statsmakten och med Sovjetunionen bakom sig inom kort söndersmula fascismen genom att dra över väsentliga delar av småborgerligheten på sin sida. De tyska proletärernas diktatur kommer att anta en ojämförligt mildare och mer kultiverad gestaltning än proletariatets diktatur i Ryssland.

”I så fall, varför överhuvudtaget en diktatur?”

För att omintetgöra utsugning och parasitism; för att krossa exploatörernas motstånd; för att göra slut på deras lust att återupprätta utsugning; för att lägga all makt, alla produktionsmedel, alla samhällsresurser i arbetarklassens händer och för att låta den använda all denna makt och alla dessa redskap i den socialistiska samhällsomvandlingens tjänst. Det finns inget annat sätt.

Det tyska proletariatet kommer att göra sin revolution på tyska och inte på ryska

”Och ändå händer det alltför ofta att ni kommunister kommer fram och hotar oss: – Vänta bara, när vi gripit makten så skall vi ställa upp er mot en mur.”

Sådana hot framförs bara av en handfull sinnesslöa och skrävande pratmakare, vilka kommer att vara de första att fly fältet under ett kritiskt läge. En allvarligt sinnad revolutionär erkänner revolutionärt våld som oundvikligt och dess uppbyggande funktion, samtidigt som han förklarar att våldets tillämpning i den socialistiska samhällsomvandlingen har mycket klara gränser. Kommunisterna kan inte göra sig beredda för detta om de inte söker nå ett närmande och en ömsesidig uppfattning med de socialdemokratiska arbetarna. Revolutionär enighet inom lejonparten av det tyska proletariatet kommer att nedbringa den revolutionära diktaturens repression till ett minimum. Det är inte fråga om att mekaniskt efterapa Sovjetryssland, att göra dygd av det som var nödvändigt där. Det är ovärdigt marxister. Att dra dra erfarenheter från oktoberrevolutionen betyder inte att man planlöst ska kopiera den. Man måste ta med skillnaderna mellan länderna, i social sammansättning och framför allt i arbetarklassens relativa styrka och bildningsnivå. Bara obotliga kälkborgare håller för troligt att man kan göra den socialistiska revolutionen med konstitutionella, fredliga metoder, genom

att vinna riksdomstolen i Leipzig. Den tyska arbetarklassen kan inte ta en omväg kring revolutionen, men dess revolution kommer att tala tyska och inte ryska. Jag är förvissad om att den kommer att taga till orda bättre än vi gjorde.

Vad skall vi försvara?

”Bra! Men vi socialdemokrater ämnar ändå komma till makten på den demokratiska vägen. Ni kommunister menar att det är en befängd utopi. I så fall, hur kan en försvarsenhetsfront vara möjlig? Det är nödvändigt med en klar uppfattning om vad som ska försvaras. Om vi försvarar en sak och ni en annan, kommer vi aldrig att samlas till någon gemensam aktion. Kommer ni kommunister att gå med på att försvara Weimarkonstitutionen?”

Det är en berättigad fråga och jag skall ge ett öppenhjärtligt svar. Weimarkonstitutionen är ett helt system av institutioner, rättigheter och lagar. Låt oss börja från toppen. Längst upp har republiken en president. Kommer vi kommunister att försvara Hindenburg mot fascisterna? Jag tror inte att det föreligger något behov av detta, Hindenburg har själv satt fascismen till makten. Sedan har vi regeringen med Hitler som ordförande. Denna regering behöver inte försvara sig mot fascismen. Först när dessa rader gått i tryck vet vi antagligen riksdagens sammansättning efter valen den 5:e mars. Men redan nu kan vi säga att om riksdagen visar sig bli regeringsfientlig och Hitler då får för sig att han skall göra sig av med riksdagen och socialdemokraterna bestämt visar att de tänker kämpa för den senare, då kommer kommunisterna att hjälpa socialdemokraterna av hela sin förmåga.

Vi kommunister varken kan eller vill upprätta en proletariats diktatur mot eller utan de socialdemokratiska arbetarna. Vi vill ha en sådan diktatur tillsammans med er. Vi anser att ett gemensamt försvar mot fascismen är ett första steg i denna riktning. I våra ögon är inte riksdagen den stora historiska erövringen som arbetarna måste försvara mot de fascistiska vandalererna. Det finns värdefullare ting. Inom den borgerliga demokratins ramar, har det under årtiondenas lopp uppstått brottstycken av arbetardemokrati; partier, arbetartidningar, fackföreningar, fabrikskommittéer, föreningar, kooperativ, idrottsklubbar etc. Fascismens uppgift är inte främst att fullborda den borgerliga demokratins ödeläggelse, utan framför allt att krossa de första antydningarna till arbetardemokrati. Vår uppgift består i att använda dessa redan färdiga delar av den proletära demokratin som grunden för ett sovjetsystem i en arbetarstat. För att nå dit måste vi ta bort den borgerliga demokratins skal, för att få fram kärnan med arbetardemokrati. Det är detta som är huvudinnehållets i den proletära revolutionen och fascismen hotar denna livsviktiga kärna av arbetardemokrati. Denna situation dikterar enhetsfrontens program. Vi är redo att försvara era tryckerier och våra, men även den demokratiska principen om tryckhet. Vi är redo att försvara era möteslokaler och våra, men även den

demokratiska principen om mötesrätt och föreningsfrihet. Vi är materialister och därför skiljer vi inte själen från kroppen. Så länge vi inte har styrkan att upprätta ett sovjetsystem, så står vi på den borgerliga demokratins grund. Men samtidigt hyser vi inga illusioner alls.

När det gäller pressfriheten

”Vad kommer ni att göra med den socialdemokratiska pressen om ni lyckas ta makten? Kommer ni att förbjuda våra tidningar i likhet med de ryska bolsjevikerna, som förbjöd mensjevikernas tidningar?”

Det var en dåligt fråga. Vad menar du med ”våra” tidningar? I Ryssland blev proletariats diktatur möjligt endast därför att en överväldigande majoritet av de mensjevikiska arbetarna

gick över till bolsjevikerna, allt medans de småborgerliga resterna av mensjevikerna åtog sig borgerlighetens kamp för att återupprätta ”demokratin”, dvs egentligen kapitalismen. Men tom i Ryssland var tidningsförbudet mot mensjevikerna inte något vi önskade. Vi tvangs till detta av de oerhört hårda villkor under vilken kampen fördes för att rädda och bevara den revolutionära diktaturen. I Sovjettyskland däremot kommer förhållandena att, som jag redan påpekat, att vara mycket gynnsammare och detta kommer också att återspeglas i hållningen till pressen. Jag har svårt att tro att det tyska proletariatet skulle behöva bruka repression på det här området.

För säkerhets skull vill jag tillägga att arbetarstaten inte kan tolerera en enda dag av det gamla (det borgerliga) tillståndet av ”pressfrihet”. Det är ett tillstånd där de som styr tryckerier, pappersbolagen, bokhandeln osv också är de som ger ut tidningar och böcker. Den borgerliga ”pressfriheten” innebär finanskapitalets monopol att packa på folk kapitalisternas bigotterier med hjälp av hundratusentals pappersark nedsmittade av lättspredda lögnvirus i perfekt tryckkvalitet. Proletär pressfrihet innebär att tryckerier, pappersbolag och bokhandeln förstärkas i arbetarnas intresse. Vi skiljer inte skälen från kroppen. Pressfrihet utan sättmaskiner, utan tryckpressar och utan papper blir bara ömkliga fantasier. I arbetarstaten ställs tryckeriutrustning till olika gruppers förfogande allt efter deras verkliga storlek. Hur då? Socialdemokraterna erhåller tryckutrustning motsvarande antalet anhängare. Jag tror inte att dessa vid denna tidpunkt kommer att vara särskilt många, i annat fall skulle själva eran av proletär diktatur vara omöjlig. Hur som helst, låt oss lämna denna fråga åt framtiden. Men själva principen att fördela de tekniska medlen för tryckning inte efter tjockleken på checkhäftet utan efter antalet anhängare till ett program, en strömning en skola, den principen, är, hoppas jag, den ärligaste, den mest demokratiska och mest äkta proletära principen. Håller du med mig?

”Kanske det.”

– Ska vi ta i hand på det?

”Jag skulle vilja fundera lite grann först.”

Jag begär inget annat, käre vän. Syftet med alla mina yttranden är att du ska fundera än en gång på alla de stora problem som rör proletär politik.

Först publicerad på engelska i *The Militant*, 1:a and 15:e april, 1933. Översatt från ”Writings of Leon Trotsky” av *Hans Åkesson*. Digitaliserad av *Socialisten*